

Stora Harrie kyrka

55.8047, 13.1541

Även om Stora Harrie kyrka uppfördes någon gång runt år 1200, och troligen fick sitt kyrktorn på 1400-talet, präglas kyrkan i sin nuvarande gestaltning av den renovering som utfördes i mitten av 1800-talet under ledning av domkyrkoarkitekten och professorn Carl Georg Brunius.

För Brunius var medeltidens arkitektur den enda som svarade mot kyrkans rätta natur och symbolik, och han lät uppföra men även restaurera ett stort antal kyrkor i Skåne i enlighet med de medeltida idealen.

Restaureringen av den gamla medeltida kyrkan var så kraftig och genomgripande, att man kan tala om en nybyggnation. Av den medeltida byggnaden behölls endast tornets bottenvåning. Vid sydöstra sidan i vapenhuset fragment av kalkmålningar från 1400-talets andra hälft föreställande "Korsnedtagningen".

I den södra långhusväggen finns också en del av en runsten inmurad, den så kallade Stora Harriestenen, som ska ha upptäckts liggande i kyrkgolvet när man rev det gamla långhuset. Texten berättar att Berle satte stenen efter sin måg Toke.

Predikstolen med tillhörande baldakin är ritad av Brunius. Dekoren på barriären liksom nuvarande färgsättning tillkom år 1957.

Sin nuvarande ljusa interiör fick kyrkan dock vid en renovering på 1970-talet och då hittades även under kyrkans golv gravar från tiden före den romanska kyrkans tid. Gravarna tillhör med all sannolikhet en tidigare träkyrka, även om det vid utgrävningen inte kunde fastställas exakt var denna legat.

Altaret från 1973 är formgivet av byggmästare Nils Persson. I fundamentet lät man mura in en lista över församlingsmedlemmarna vid tiden och ett tidningsblad, som handlar om den då nyligen bortgångne Gustav VI Adolf och hans efterträdare.

En tidigare altartavla målad 1939 av Einar Forseth med motiv från Kristi uppståndelse, och där även Stora Harrie kyrka fins avbildad, är flyttad till bårhuset, och på dess tidigare plats i koret finns istället ett förgyllt kors.

Dopfunten är ett modernt konstverk från 1955 i Ölandskalksten efter ritningar av arkitekten Gustaf Wilhelmsson Widmark, som även ritat bänkinredningen.

I triumfkrucifixet som är från slutet av 1400-talet, målat av Hans Holst finns en relikgömma. Krucifixet förvarades på Lunds Universitets historiska museum fram till år 1974, då det fördes tillbaka till Stora Harrie kyrka och sattes upp i öppningen till det norra tvärskeppet. På södra väggen i södra tvärskeppet finns ett Karl den XII:s vapen från 1701, utfört av bildhuggaren Johannes Andrae.

Orgeln är från 1860-talet byggd av J O Lundahl, och har renoverats flera gånger, senast 2014.

Kyrkan har två klockor. Den större åt väster och den mindre åt öster. På den sida som är vänd åt norr har båda klockorna en text som bland annat berättar klockorna blev gjutna hos K G Bergholtz i Stockholm: "Då Oscar II var Sveriges och Norges konung, Axel Gustav Adlercreutz landshövding i Malmöhus län, Vilhelm Flensburg biskop över Lund stift, Gustaf Adolf Wigner Stora Harrie församlings kyrkoherde samt Nils Månsson och Per Wilsson kyrkovärdar".

Källor:

Webb: Kävlinge församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Pdf: "Stora Harrie kyrka - Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning". Lunds stift Karl Johan Kember 2015.